

OBEC ŽATČANY

Naučná stezka „Žatčany včera a dnes“

ORLOVNA

Tělocvičný katolický spolek Orel oficiálně vznikl v roce 1909. **V Žatčanech byla orelská jednota založena 17. září 1921.** Ke cvičení byla nejprve orlům propůjčena farní stodola. Jednota se rychle rozvíjela a v roce 1922 měla již 146 členů.

Divadelní kroužek Orla v roce 1925 před starou orlovnou (Adlerovým hostincem)

byla budova pod střechou. Za neuvěřitelné 4 měsíce se 3. října 1934, na tzv. císařské hody, konala v novém sále taneční zábava. **Slavnostní otevření orlovnou se po všech dokončujících pracích uskutečnilo 2. června 1935.**

Otevírání orlovnou v roce 1935

Orlovna před rokem 1940

Pohled na orlovnou po dostavbě přísálí v roce 1947

V roce 1925 byl pro činnost katolických spolků zakoupen hostinec paní Adlerové v Třebomyslicích. Současně byl vedle Orla založen Spolek pro postavení a udržování Spolkového domu v Žatčanech–Třebomyslicích („Spolkový dům“).

Spolkovému domu se od počátku říkalo orlovna. Byla to stará přízemní budova, v níž musely být prováděny časté a nákladné úpravy. V roce 1934 už byla v tak špatném stavu, že hrozilo sesunutí střechy a některých zdí.

Orel a Spolkový dům se v první polovině **roku 1934 dohodli, že budovu zbourají a postaví orlovnou zcela novou.** V červnu byla stará budova zbořena, začátkem července byl slavnostně položen základní kámen. Stavělo se s velkým elánem, na staveništi pracovalo denně 20 až 30 lidí, dopravu materiálu prováděli členové koňskými i kravskými povozy zdarma. Počasí stavebníkům přálo, do stavby nenapršelo, o žních už

V sále nové budovy se denně cvičilo, v propadlišti se hrával stolní tenis, před orlovnou se provozovala lehká atletika a hrávala odbíjená. Ke vzdělání přispívaly různé besídky, přednášky a orelská knihovna. Konaly se zde divadelní představení, taneční zábavy, plesy, hody a dožínky.

V letech 1941–1945 byl Orel Němci zrušen. Spolkový dům mohl vyvíjet jen kulturní činnost. Ihned po osvobození se jednota Orla s nadšením pustila do práce. Došlo k novému rozmachu a v roce 1946 měl Orel již 151 členů. Ukázalo se, že prostory orlovnou jsou nedostačující. **Proto bylo v letech 1947–1948 přistavěno přísálí,** v 1. poschodí nad ním byly vybudovány 3 místnosti a na dvoře opraven byt pro domovníka.

V roce 1948 byl Orel komunistickým režimem zrušen. Spolek Spolkový dům byl rozpuštěn v roce 1952. Orlovna byla zestátněna a předána do správy Místního národního výboru v Žatčanech. V sále se místo cvičení skladovalo obilí, v roce 1954 zde byl sklad obuvi. Později se v budově výjimečně konaly kulturní a společenské akce, ale budova dále chátrala.

V letech 1974–1975 proběhla generální oprava. Byla vyměněna okna v průčelí a mezi okny do sálu byl umístěn nápis Kulturní dům.

K obnovení Orla došlo až v roce 1990. **V roce 1992 vrátila obec orlovnou orelské jednotě Žatčany v neutěšeném stavu.** Další 25 let probíhala postupná rekonstrukce budovy.

Orlovna v roce 2001 (tento vzhled měla od roku 1975)